

MERGHELYNCK

Driemaandelijks mededelingenblad van Familiekunde Vlaanderen in de Westhoek

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN Regio Ieper-Diksmuide

<http://www.vvf-westhoek.be/>

Jaargang 20 - nummer 1 2015 jan-feb-maart

V.U.: Herman Vandenbulcke

- **Voorzitter:** Noël Boussemaere, E-post: noel.boussemaere@skynet.be
- **Secretaris:** Joël Snick, E-post: joel.snick@telenet.be
- **Penningmeester:** Stefaan Lazoore, E-post: stefaan.lazoore1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Jef Pollée, E-post: jef.pollee@telenet.be
- **Bestuurslid:** Carina Pinket, E-post: boone.frank@telenet.be
- **Bestuurslid:** Herman Vandenbulcke, E-post: herman.vandenbulcke@skynet.be
- **Bestuurslid:** Marc Leupe, E-post: leupe.marc@skynet.be
- **Bestuurslid:** Noëlla Bouttens, E-post: noella.bouttens@diksmuide.be

Activiteiten

Alle activiteiten vinden plaats in ons lokaal, **Burchtstraat 1A, 8900 Ieper**, tenzij anders vermeld.

Openingstijden:

Elke maandagvoormiddag van 10 tot 11.30 uur.

Gesloten tijdens alle schoolvakanties: de grote vakantie, kerst- en paasvakantie, herfst- en krokusvakantie en ook op officiële vrije dagen die al of niet op een maandag vallen, zoals paasmaandag, pinkstermaandag en ook op 2de kerstdag, 11 november, enz.

Verder iedere eerste zaterdag van de maand van 09:00 tot 12:00 uur

Inhoud:

Activiteitenkalender 2015	3
Algemene ledenvergadering	4
Le cimetièrre oublié des refugiés Belges de Neuville-sous-Montreuil	8
Marc Leupe.....	8
Ziekte hoornvee te Zonnebeke in 1774.....	14
Herman Vandenbulcke.....	14
Nieuwe publicaties	17
Word lid.....	18

Activiteitenkalender 2015

Open Bib: er is gelegenheid om opzoekingen te doen in ons lokaal, telkens de eerste zaterdag van de maand, van 09:00 tot 12.00 uur.

Deze data zijn ook terug te vinden op onze website: www.vvf-westhoek.be

7 maart 2015	4 april 2015
2 mei 2015	6 juni 2015
5 september 2015	3 oktober 2015
7 november 2015	5 december 2015

Cursus oud schrift:

Zoals elk jaar organiseert onze vereniging een cursus 'Oud Schrift leren lezen'.

De lessen hebben ook dit jaar plaats in

**HET PERRON, Fochlaan 1, 8900 IEPER,
zaal 3 op de derde verdieping (bereikbaar met trap of lift)**

op onderstaande DATA, telkens om 20 uur:

- ❖ donderdag 12 maart 2015 door Stefaan LAZOOORE
- ❖ donderdag 02 april 2015 door Stefaan LAZOOORE
- ❖ donderdag 30 april 2015 door Noël BOUSSEMAERE
- ❖ donderdag 10 september 2015 door Noël BOUSSEMAERE
- ❖ donderdag 01 oktober 2015 door Joël SNICK
- ❖ donderdag 22 oktober 2015 door Joël SNICK

Inschrijven bij Joël Snick, voor 10 maart: joel.snick@telenet.be

Het inschrijvingsgeld voor deze cursus bedraagt **€ 15** voor FV-leden en **€ 20** voor niet-leden. (Te betalen voor de eerste les op donderdag 12 maart.)

In deze prijs is begrepen: de syllabus met genealogische inleidingen, volledige lesteksten en transcripties, voorzien van de nodige uitleg.

Voordrachten:

13 juni 2015: bezoek aan het IFF – depot

Meer info volgt later per mail

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN WORDT 50 IN 2015

En dat wordt gevierd!

Bij deze gelegenheid wordt op 14 en 15 maart 2015 in het Felixarchief in Antwerpen het 50ste congres van Familiekunde Vlaanderen gehouden.

Op 14 maart worden lezingen gegeven.

Op zondag 15 maart heeft de 'Dag van de Familiegesciedenis' plaats. Tussen 10u en 17u zijn er demonstraties, workshops en lezingen en kan de genealogische beurs bezocht worden. Deze dag is gratis en toegankelijk voor iedereen.

Meer info over dit jubileumcongres vindt u op: www.familiekunde-vlaanderen.be/50jaar

Algemene ledenvergadering

Op vrijdag 6 februari 2015 vond onze algemene ledenvergadering plaats in het cultureel Centrum “Ten Vrielande” te Boezinge. Pieter Trogh, Wetenschappelijk medewerker onderzoek aan het In Flanders Fields Museum gaf er de volgende boeiende lezing: **‘De Namenlijst en de honderdjarige herdenking van de Eerste Wereldoorlog’**.

Hieronder een samenvatting van deze lezing.¹

Sedert 2011 werkt het *In Flanders Fields Museum* systematisch aan de samenstelling van **de Namenlijst**, een register van alle slachtoffers die het leven lieten door toedoen van de Eerste Wereldoorlog in België. In tegenstelling tot de verschillende dodenlijsten die in de loop van de geschiedenis opgemaakt werden in het kader van een herdenking van de *Groote Oorlog*, is deze Namenlijst **inclusief**. Ze voorziet plaats voor zowel burgers als militairen, voor toenmalige vrienden als voor gewezen vijanden, voor Belgen die in eigen land of daarbuiten omkwamen, en voor niet-Belgen – van eender welke afkomst – die hier om het leven kwamen of dodelijk gewond raakten om vervolgens elders te sterven. Het is opmerkelijk dat pas na honderd jaar dit inclusieve perspectief voor het eerst gehanteerd wordt.

Het opzet en de onderzoeksvraag van de Namenlijst vragen om afbakeningen in tijd en ruimte. De begindatum wordt bepaald door het uitbreken van de oorlog op 4 augustus 1914, met de Duitse inval in België. Een einddatum valt veel moeilijker vast te stellen, maar het lijkt onmiskenbaar dat de oorlog haar opvoering van mensenlevens niet staakte op 11 november 1918. Denken we aan de slachtoffers die tijdens het Eindoffensief in 1918 gewond raakten en enige weken – of maanden – later overleden

¹ Met dank aan de heer Pieter Trogh voor het bereidwillig ter beschikking stellen van zijn tekst.

aan de complicaties van hun verwonding of ziekte. Of uitgeputte *Zivilarbeiters* die bezweken na hun terugkeer uit een erbarmelijke gevangenschap; of militairen die ziek of gewond raakten tijdens de bezetting van het Rijnland en overleden in een Belgisch hospitaal.

Wanneer stopt het dan? Beslist niet wanneer de aangestelde oorlogsgravencommissies hun officiële registraties afsluiten in de vroege jaren 1920. De slachtoffers die tussen toen en morgen nog vielen of vallen door een onfortuinlijke aanraking met op het slagveld achtergebleven oorlogstuig, vormen op zich de grootste negatie dat de oorlog in 1918 zou afgelopen zijn. Het is tragisch te moeten vaststellen dat de laatste twee slachtoffers in de Namenlijst dateren van maart 2014, wanneer twee arbeiders tijdens graafwerken op een bedrijventerrein in Ieper op een granaat stoten die tot ontploffing komt. Met alle gevolgen van dien.

Dat er geen vaste afbakening in de tijd vooropgezet wordt, betekent geenszins dat alle oud-strijders die decennia later overleden – ondanks de fysieke trauma's die hun levensduur en -kwaliteit aanzienlijk hypothekeerden – ook een plaats op de Namenlijst krijgen. De maatstaf die dit onderzoek hanteert, is de kritische interpretatie van het *rechtstreeks* verband tussen het overlijden en de Eerste Wereldoorlog in België, ook al impliceert dit een open einde.

In de ruimte geldt het grondgebied van België als afbakening, maar ook alle vreemde oorden waar Belgen of dodelijk gewonde niet-Belgen naartoe werden gevoerd en van wie het overlijden een rechtstreeks verband vertoont met de oorlog in België, komen in aanmerking: hospitalen, begraafplaatsen, interneringskampen, krijgsgevangenenkampen, ... die zich hoofdzakelijk in Frankrijk, Nederland, Groot-Brittannië en Duitsland bevonden. Belgen die omkwamen op het grondgebied van toenmalig Belgisch Congo worden ook meegeteld.

Een schatting leerde dat de Namenlijst al snel om en bij de 600.000 slachtoffers zou tellen. Een gigantisch aantal, wat de opdracht er niet gemakkelijker op maakte. Derhalve heeft het *In Flanders Fields Museum* de samenstelling van dit inclusieve dodenregister steeds beschouwd als een participatief project. De voorbije jaren hielpen tientallen vrijwilligers, honderden heemkundigen en privépersonen, en duizenden scholieren langs beide kanten van de taalgrens ons met het opzoeken en registreren van diverse types slachtoffers.

Tot op heden wist de Namenlijst net geen 520.000 slachtoffers te identificeren. Dat is op zich een hele prestatie, maar er ligt nog heel wat werk voor de boeg: zo veel mogelijk informatie per individueel slachtoffer aanvullen enerzijds, de nog niet gevonden slachtoffers in kaart brengen anderzijds. De grootste uitdagingen schuilen vooral in de categorieën Duitse vermisten en Belgische burgerslachtoffers. Voor wat die laatste categorie betreft, kunnen heemkundige kringen de komende jaren een cruciale rol spelen. Als hoeders van de lokale geschiedenis kennen zij als geen ander de aan- of afwezigheid van het bronnenmateriaal, de schatkamers en hun knelpunten, het netwerk en de gevoeligheden. Kortom, zij hebben de sleutels in handen om het onderste uit de kan te *kunnen* halen. Het onderzoek naar de Belgische burgerslachtoffers is echter geen exacte wetenschap. Er bestaan verschillende vertrekpunten om de zoektocht mee aan te vangen, en tegelijkertijd kan de afwezigheid van cruciale bronnen bepaalde verwachtingspatronen (op het eerste zicht) al snel overschaduwen. Maar laat dat u de moed niet ontnemen. Een van de meest voor de hand liggende 'eerste stappen', is de controle van lokale oorlogsmonumenten en gedenkplaten. In steen gebeitelde of op koper gegraveerde namen, in het beste geval nog aangevuld met een overlijdensdatum of plaats van overlijden, die de tol van de oorlog vereeuwigen. Namen die vervolgens kunnen opgezocht worden in

de overlijdensakten van de burgerlijke stand, en bijgevolg aangevuld met primordiale basisgegevens zoals overlijdensplaats en –datum, geboorteplaats en –datum, de ouders.²

Een volgende – of andere – invalshoek kan bestaan uit de verkenning van gemeentelijk archief met betrekking tot de oorlogsjaren: reeksen die verband houden met slachtoffers die de gemeente te betreuren had, lijsten, een kroniek, een getuigenis, een rapport, de officiële neerslag van de beraadslagingen van het bestuur, etc. Afhankelijk van de beschikbaarheid of de uitvoerigheid waarmee de gebeurtenissen zijn beschreven, kan dit bronnenmateriaal desgevallend helpen om de overlijdenscontext van de slachtoffers te reconstrueren.

Met hetzelfde perspectief voor ogen, kunnen ook de parochieverslagen over de Eerste Wereldoorlog, bijzonder nuttig zijn.³ Deze verhalende bronnen proberen de impact van de oorlog op lokale gemeenschappen te bundelen. Men leest de gebeurtenissen door de bril van de toenmalige pastoor, die een bevoorrecht waarnemer in iedere parochie was. Wat de pastoors over de oorlogsjaren neerpenden, is zonder twijfel een belangrijke bron voor wie het oorlogsverleden van zijn of haar gemeente wil ontginnen, maar men dient zeker ook rekening te houden met de ontstaanscontext ervan.

Het was de legendarische kardinaal Mercier, de patriottische aartsbisschop van Mechelen, die de aanzet gaf tot het opmaken van een waarheidsgetrouw relaas van de oorlogsjaren in iedere parochie. Toen Mercier de opdracht gaf, wees hij zijn herders te lande er op, dat het aandeel van de Belgische kerk in het verzet tegen de Duitse bezetter aanzienlijk in de verf gezet mocht worden. Alle verslagen samen zouden uiteindelijk moeten uitmonden in het prestigieus boek *‘L’Histoire de l’Eglise belge pendant la Grande Guerre (1914-1918)’*. Zover is het echter niet gekomen, maar de eerste stap in het realiseren van dit groots opzet, een uitgebreide bevraging van de parochiegeestelijkheid, heeft wel degelijk een omvangrijk sediment aan bronnen neergezet.

Het dient gezegd dat niet iedere pastoor de opdracht even ter harte nam, waardoor er nogal wat verschillen in kwaliteit op die verslagen zit, maar in het beste geval bevat zo’n rapport uiterst interessante gegevens met betrekking tot de militaire passages in de parochie, de terreur tegen de burgerbevolking, de oorlogsschade in de parochie, de evolutie van de godsdienstigheid, de bezetting, ... en de oorlogsslachtoffers.

Andere waardevolle bronnen voor een analyse van de burgerslachtoffers zijn – voor zover ze lokaal bestaan – ooggetuigenverslagen, monografieën, brieven of andere egodocumenten, die een uniek licht kunnen werpen op de gebeurtenissen van honderd jaar geleden. Gebruikelijk zijn zij terug te vinden in de gemeentelijke bibliotheek of in de archieven van de heemkundige kring. Wat ons meteen bij een andere invalshoek brengt om het onderzoek naar burgerslachtoffers te starten: voor heemkundige kringen zelf, lijkt de meest logische eerste stap uiteraard een blik in de eigen verzameling. De collectie die in de loop der jaren door de ‘voorgangers-vorsers’ werd aangelegd: bidprentjes, studies, monografieën, interviews (uitgeschreven of op audiovisuele drager), losse nota’s,

² De overlijdensakten van de Burgerlijke Stand vormen een essentiële bron voor de Namenlijst. Hun potentieel wordt doorgaans niet helemaal benut, door de raadpleging te beperken tot de periode 1914-1919, óf, door enkel te focussen op de notitie ‘gestorven voor België’. Nochtans kan men tussen 1919 en het einde van de jaren 1920 nog akten van slachtoffers – zowel burgers als militairen – terugvinden. Het gaat om vermisten of onduidelijke overlijdens, die pas na een gerechtelijk onderzoek werden ingeschreven.

³ Voor meer informatie, zie: Vanden Bosch, Gerrit. *‘Parochieverslagen over de Eerste Wereldoorlog. Een goudader voor lokale geschiedschrijving’* (2014).

http://www.heemkunde-vlaanderen.be/images/Bladwijzer_2014_1_parochieverslagen.pdf

fotoalbums, postkaarten ... er bestaat zoveel verschillend materiaal waaruit net dat ene relevante detail gevist kan worden.

Het onderzoek naar burgerslachtoffers is geen exacte wetenschap, zoveel mag duidelijk zijn. De kunst bestaat erin de verschillende beschikbare bronnen op te zoeken, af te toetsen en kritisch te interpreteren. Van groot belang daarbij is dat men de ogen open houdt voor net die slachtoffers die niet op oorlogsmonumenten of –gedenkplaten vermeld staan (om uiteenlopende redenen): (jonge) kinderen, vluchtelingen, *Zivilarbeiters*, slachtoffers die pas laat in de jaren '20 geregistreerd werden, enzovoort. Het zijn net deze slachtoffers die de meerwaarde van een lokaal onderzoek in het kader van de herdenking opleveren.

Burgerslachtoffers opzoeken in de eigen parochie en vervolgens toevoegen aan de overkoepelende Namenlijst, hoeft geen eenrichtingsverkeer te zijn. Integendeel. Het Kenniscentrum van *In Flanders Fields Museum* beschikt over een uitgebreide collectie aan literatuur, naslagwerken, regimentsgeschiedenissen, ooggetuigenverslagen en fotocollecties, die nieuwe stukjes van de puzzel aan de oppervlakte kunnen brengen.

Naast het Kenniscentrum zijn er nog andere archief- of erfgoedinstellingen die aanvullend bronnenmateriaal beheren en ontsluiten: het Directie-Generaal Oorlogsslachtoffers, het Algemeen Rijksarchief en het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis om er enkele te noemen. Wie aan de Namenlijst meewerkt, zal alleen daardoor de ogen openen voor zijn of haar leefwereld, of er minstens op een andere manier naar kunnen kijken. Wie in contact treedt met de lokale geschiedenis van zijn of haar dorp, zal voor altijd in een ander dorp wonen. *'Niet weten wat op zijn streek gebeurde, is vreemdeling zijn'*, dat liet meester Tambouryn destijds al drukken op de kaft van zijn heemkundig werkje over Elverdinge.

Met ieder slachtoffer dat wordt geïdentificeerd en aan de Namenlijst toegevoegd, draagt u ook een steentje bij aan de eeuwherdenking van de Eerste Wereldoorlog. Sedert 4 augustus 2014, exact honderd jaar na het uitbreken van de wereldbrand, worden de slachtoffers dag-aan-dag herdacht via een projectie in het *In Flanders Fields Museum*. Voor vele slachtoffers – en in het bijzonder voor Belgische burgerslachtoffers, Duitse vermisten en Franse koloniale troepen – is het de allereerste keer ooit, dat ze officieel herdacht worden.

Meewerken aan de Namenlijst? Neem contact op via kenniscentrum@ieper.be .

Le cimetière oublié des réfugiés Belges de Neuville-sous-Montreuil

Marc Leupe

Naar aanleiding van mijn opzoekingen aangaande Belgische vluchtelingen naar Frankrijk tijdens de oorlog 1914 – 1919 botste ik op de site “Qui sauvera le cimetière oublié des réfugiés Belges de Neuville-sous-Montreuil”.

Tijdens haar vrijwillige gidsenbeurten (tot 2011) als gids in de Chartreuse Notre-Dame des Prés van Neuville sous Montreuil, moest mevrouw Annick Lefranc meestal het antwoord schuldig blijven wanneer Belgische toeristen informatie vroegen omtrent overleden Belgische burgers die in de periode 1915 en 1919 opgenomen werden in de Chartreuse, die in deze woelige periode dienst deed als een Belgisch burgerlijk ziekenhuis.

Na het verschijnen van een artikel met als titel "Neuville-sous-Montreuil, het dorp met de vergeten doden", door Fabrice Leviel geschreven, en verschenen in "La Voix du Nord" op 31 oktober 2013, besliste Mevr. Lefranc "aan deze mensen een waardige begraafplaats te bezorgen, hen een naam te geven en hun grafzuil terug te geven, (die bestond maar verdwenen is), een gedenkplaat op het kerkhof plaatsen met de namen van de Belgische burgers die hun land verlieten in 1914 en 1915, om in Frankrijk een asiel te vinden, maar die er jammer genoeg overleden.

Men weet dat tussen oktober 1914 en de lente van 1915, duizenden Belgen naar de streek van Pas-de-Calais vluchtten. De meesten vluchtelingen kwamen uit West-Vlaanderen. Ook de bewoners uit de streek rond Ieper werden op bevel van de Engelse militaire overheid gedwongen, in de lente van 1915, hun woning te verlaten. Veel konden ze niet meenemen, enkel wat ze konden dragen of hetgeen ze op een kar konden laden.

De Franse gemeenten deden wat ze konden om hen te helpen, maar ook zij waren machteloos om de ziektes tegen te gaan die een uitgehongerde en gedemoraliseerde bevolking trof.

599 Belgische vluchtelingen overleden te Neuville-sous-Montreuil in een tijdspanne van 6 jaar.

d.w.z:	1915	91
	1916	108
	1917	138
	1918	210
	1919	52

Hieronder volgt de namenlijst van de Belgische burgers die er overleden, met vermelding van hun leeftijd en uit welke gemeente ze afkomstig waren

GEMEENTEHUIS van NEUVILLE-sous-MONTREUIL				
Overlijdensregister		Jaar 1915		
N°	Familienaam ⁴	Voornaam	Leeftijd	Gemeente van oorsprong ⁵
11	DE JONGHE	Auguste	29 jaar	ZERCOTE
15	LAGRAND	Anna	7 jaar	
16	COUELLE	Théodore	66 jaar	YPRES
17	GUELTON	Théodore	31 jaar	TAINTIGNIES
18	VERMOTE	Julien	12 jaar	POPERINGHE
19	LANDTSCHERE	Alfred	57 jaar	LANGHEMARCK
20	AMEEL	Maria	15 jaar	WOESTEN
22	LACANTE	Hector	47 jaar	ELNERDINGHE
23	BAILLEUL	Louise	88 jaar	POPERINGHE
24	BUSSCHERE	Emilie	24 jaar	GHELWELT
25	MAHIEU	Léopold	80 jaar	MORSLEDE
26	LACANTE	Jules	19 jaar	YPRES
27	GOUWY	Gustave	67 jaar	YPRES
28	HOORELBEKE	Stéphanie	25 jaar	
29	DEPUYDT	Arthur	51 jaar	KEMMEL
30	RAEVE	Jeanne	81 jaar	POLLINCKHOVE
31	DELBOVE	Emile	70 jaar	POPERINGHE
34	MOPPE	Virginie	66 jaar	RONLESS
35	DOBBELAERE	Louis	71 jaar	MOORSLEDE
36	DEPREZ	Thérèse	75 jaar	STADEN
37	BILLE	Clémence	70 jaar	ZANDVOORDE
38	FLORISOONE	Camille	21 jaar	RENINGHE
39	LAVA	Marie	62 jaar	LANGHEMARCK
40	KNOCKAERT	Aloïs	70 jaar	BOISINGHE
41	LACONTE	Julie	2 jaar	YPRES
42	DEMEY	Marie	52 jaar	YPRES
43	DECLUYSE	Henri	72 jaar	WERELGHEM
44	MARTIN	Marguerite	43 jaar	MALINES
45	VAN OVERBERGHE	Emile	52 jaar	ROLLEGHEM-CAPPELLE
46	VANSTECHELMAN	Virginie	67 jaar	AREENPELLE
48	VERMOTE	René	44 jaar	POPERINGHE
49	JANSSOONE	Rosalie	70 jaar	ALRELGHEM

⁴ Familienaam zoals ze geschreven staan in de oorspronkelijke lijst.

⁵ Naam gemeente zoals geschreven in de oorspronkelijke lijst.

50	Onbekend	Vrouw	50 à 60 jaar	
51	MES DOM	Yvonne	15 jaar	VORMEZEELLE
52	BAELE	Edouard	49 jaar	MOORSLEDE
53	VERMANT	Sylvie	39 jaar	MOORSLEDE
54	MICHIELS	Charles	91 jaar	RAMSERPPELLE-Nieuport
55	PATTYN	Emma	1 jaar	HOOGLEDE
56	HULLAERT	Emerence	82 jaar	YPRES
57	DOOLAEGHE	Théodore	50 jaar	RENNINGHE
58	LAMON	Georges	23 jaar	ROULERS
59	DEVOS	Léon	70 jaar	YPRES
60	CAR LI ER	Jules	60 jaar	ARELGHEM
61	DEWILDE	Sophie	71 jaar	ARECAPPELLE
63	DECLERCK	Cyrille	42 jaar	DICKEBUSCH
64	MORREEL	Richard	61 jaar	DIXMUDE
65	DEGRYSE	Emma	24 jaar	ARELGHEM
66	CLAEREBOUT	Julie	72 jaar	LANGEMARCK
67	VANDEPUTIE	Anna	72 jaar	WONMEN
70	COUDEVILLE	Virginie	84 jaar	LOO
74	FALSBRUGGHE	Auguste	66 jaar	ZORRIN
75	CAMERIYNCK	Martha	17 jaar	ROMBRUGGE
76	GOUDSMIDT	Camille	20 jaar	OOSDUINKERKE
77	ROOSE	Oscar	30 jaar	BIXSHOKE
78	NUYTEN	Charles	86 jaar	STADEN
79	BAGHEIN	Maurice	24 jaar	COMINES
80	SESIER	Auguste	60 jaar	ZARREN
81	DERAMOUDT	Louise	39 jaar	WOESTEN
82	GOUVY	Désiré	79 jaar	WYTSCHAETE
83	COMPERNOLLE	Félix	21 jaar	GITS
84	GAETAF	Maurice	6 jaar	ISEMBERGHE
86	VISAGE	Pharailde (H)	46 jaar	LOO
87	WILLEMYNS	Eugénie	59 jaar	BIXSHOTE
88	DELFORGE	Augustin	70 jaar	WARNETON
89	LEBBE	Georges	31 jaar	POPERINGHE
90	CATTEUW	Rosalie	68 jaar	WEST VLETERIN
91	GLORIE	Martha	7 jaar	RENINGHE
92	DUFOUR	François	5 jaar	FURNES
93	PAUWULIN	Catherine	79 jaar	Saint Jean Ypres
94	VI ESTRAETE	Célestine	51 jaar	ISEGHEM
95	KNOCKAERT	Rosalie	58 jaar	ELVERDINGHE
96	FIGOUREUX	Cyrille	60 jaar	OOSTVLETERIN
97	VANDENBROUCKE	Rosalie	78 jaar	BEVERIN-Ies- YPRES
98	DEHAENE	Roger	2 jaar	YPRES

99	DAEL	Charles	73 jaar	ZONNELEKE
100	DEBACK	Charles	54 jaar	OOSTVLETERIN
101	COSTENOBLE	Jules	30 jaar	ESSEN
102	MEEWS	Michel	10 jaar	ROULERS
103	BEUN	Lievin	36 jaar	POPERINGHE
104	OESCHODT	Oscar	5 jaar	LEYSELE
105	PLOYAERT	Amélie	88 jaar	KEMMEL
106	VERBAERE	Henri	63 jaar	ALERNINGHEM
107	PAUWELS	Louise	58 jaar	BAESINGHE
108	CALLEWAERE		(Doodgeboren)	Geb. te La Chartreuse
109	VANACKERE	Emérance	48 jaar	LANGHEMARCK
110	SCHERPEREEL	Sophie	92 jaar	POPERINGHE
111	ROMMELAERE	Aloïs	49 jaar	BRUGES
112	RYCKMAN	Bernard	66 jaar	HONOHEM-Ies- YPRES
113	POORTEMAN	Henri	72 jaar	KEMMEL
114	OEPUYOT	Marie	7 jaar	WOESTEN
115	GOUVRY	Pierre	70 jaar	OOSTKERKE

Overlijdensregister		Jaar 1916		
N°	Familienaam	Voornaam	Leeftijd	Gemeente van oorsprong
1	VANACKERE	Léonard	76 jaar	LANGEMARCK
2	COUTEREEL	André	1 maand 5 j	Geb. te NEUVILLE
3	COUDRON	Marie	25 jaar	COMINES les BRICHEM
4	WYCKAERT	Gustave	44 jaar	POPERINGHE
5	MORLION	Hector	32 jaar	RENINGHE
6	DECRENS	Jules	78 jaar	POPERINGHE
7	DELANOYE	Daniel	7 jaar	OOSTKERKE
8	DEPOOVER	Georges	1 jaar	LAMPERMISSE
9	LAMERANT	Elsa	14 jaar	RENNINGHELST
10	BOUSSEMAERE	Auguste	70 jaar	NIEUCAPPELLE
11	COLMEIN	Léopold	82 jaar	YPRES
12	VANLAERE	Mathilde	34 jaar	GAND
14	BONTE	Jean Baptiste	80 jaar	WYTSCHAETE
16	DEPUYDT	Louise	50 jaar	DICKEBUSCH
17	DERUYTTER	Pierre	66 jaar	ZARSEN
18	THOMAERE	Charles	50 jaar	OOSTKERKE
19	VERSCHOOERE	Elodie	51 jaar	MOORSLEDE

20	VANDAELE	Justine	78 jaar	VOORMEZEELE
22	BOGAERT	Joseph	42 jaar	LANGEMARCK
23	CAESTECKER	Amélie	88 jaar	ELVERDINGHE
24	DANCKAERT	Romanie	77 jaar	SAINT RIQUIERS
25	LAN OYE	Georges	3 jaar	LANGEMARCK
26	POLLEVIT	Evarist	66 jaar	ALVERINGHEM
27	LE CLER	Anna	58 jaar	ANVERS
28	BRUYNSTEIN	Auguste	56 jaar	YPRES
29	NYNGHEER	Alphonsine	47 jaar	ZUYDSCHOTE
30	DESODT	Cyril	1 jaar	DIXMUDE
31	PAUWELS	Désiré	79 jaar	NOORDSCHOOTE
32	DELANGHE	Marie	68 jaar	PROVEN
33	VAN HOVE	Catherine	84 jaar	LAMPERNISSE
34	DEPOOTER	Pharaïlde	34 jaar	LANGEMARCK
35	JAECKS	Mélanie	69 jaar	NIEUPORT
36	HUYGHEBAERT	Julia	4 maanden	NIEUCAPPELLE
37	VITSE	Louis	78 jaar	BULSCAMP
38	DOLPHEN	Henri	28 jaar	NIEUCAPPELLE
39	BLONDE	Léonie	66 jaar	HOOGSTADE
40	GRYSON	Gérard	5 maanden	WESTOUTKRE
41	LOGIE	Arthur	33 jaar	VLAMERLINGHE
42	DENGLOO	Mélanie	76 jaar	VLAMERLINGHE
44	DEWAEGENAERE	Marie	71 jaar	YPRES
45	DEWULF	Marcel	5 jaar	ZARREN
46	MERVILLIE	Lucie	30 jaar	WOESTEN
47	LOGIE	Virginie	74 jaar	VLAMERLINGHE
48	VERHEYDE	Rémi	15 dagen	Geb. te NEUVILLE
49	PYLYSER	Louis	83 jaar	OOSTUINKERKE
50	VANDENBUSSCHE	Polidore	69 jaar	PEWYSE
51	FEYS	Rosalie	76 jaar	ROULERS
52	NYS	Jeannette	36 jaar	WECHTEN
53	COMPERNOLLE	Constant	51 jaar	BEERMEIN
55	DETURCK	Léopold	70 jaar	St JACOBSCAPPEL
56	LYZIER	Madeleine	18 jaar	POPERINGHE
57	NOLLET	Roger	3 maanden	Geboren te NEUVILLE
58	HERBAU	Adolphe	78 jaar	DRANOUTE
59	VERSLYPE	Jean	73 jaar	STADEN
60	LAPERE	Octavie	74 jaar	STADEN
61	D'HONDT	Joseph	38 jaar	COURTRAI
63	BONTE	Julien	79 jaar	DIXMUDE
66	DEMAITRE	Georges	3 jaar	BEYTHERN-RUYNBI
67	VAN ENGELAND	Léonard	63 jaar	ZONNEBEKE

68	GOEMAERD	Louise	74 jaar	OOSTVLETEREN
69	BERTIER	Octavie	78 jaar	BASINGHE
70	VERKINDEREN	Sophie	68 jaar	MOORSLEDE
71	GHEKIERE	Charles	79 jaar	RENINGHE
72	OBYN	Julie	62 jaar	MERCKEM
73	CHARLET	PharoTlde	80 jaar	POPERINGHE
74	PETYT	Alois	52 jaar	WOESTEN
75	SOMERS	Albert	1 jaar	LE HAVRE (ANVERS)
76	MONTEYNE	Jules	40 jaar	KEYEM
78	WECKSTEEN	Nathalie	87 jaar	BOESCHEPE
79	SOENEN	Virginie	71 jaar	BOESINGHE
80	DECAESTECKER	Pierre	23 jaar	MERCKEM
81	VERMEULEN	Léon	20 jaar	ZILLEBEKE
83	BEKAERT	Amélie	64 jaar	MOORSLEDE
84	MALBRANCHE	Jérémie	33 jaar	POPERINGHE
85	SCHOO LAERT	Ferdinand	84 jaar	CLERCHEM
86	BRU DER	Marie	32 jaar	ANVERS (Borgerhan)
87	PRENEEL	Askie (H)	38 jaar	WESTROOSEBEKE
88	RIECHERTS	Jean	42 jaar	HULBERGEN (Hollande)
89	DONC HE	Eudoxie	39 jaar	WOESTEN
90	DONDEYNE	Pierre	52 jaar	PLOEGSTEERT
91	RICKEBOER	Camille	16 jaar	POLLINCKHOVE
92	VLI EGHE	René	59 jaar	BRUGES
94	BOBBELAERT	Marie Thérèse	71 jaar	GHYVERINCKHOVE
96	VANDENABEELE	Albert	3 jaar	YPRES
97	KNOCKAERT	Rosalie	60 jaar	BECELAERE
98	TILLIE	Charles	78 jaar	RENINGHE
99	DEMEERSEMAN	Albertine	18 jaar	RAMSCAPPELE
101	WAEYAERT	Marie	52 jaar	ZARREN
102	DEGRIECK	Julie	60 jaar	WADSLOO
103	OBYN	Euphrasie	55 jaar	MERCKEM
104	BERTIER	Angélique	27 jaar	ELVERDINGHE
105	VANDEKERCKHOVE	Mathilde	62 jaar	INGELMUNSTER
107	VANLERBERGHE	Léon	18 jaar	ESSEN
108	HONRAEDT	Madeleine	20 jaar	PASSCHENDAELE
110	VAN·EECKONDTE	Marcel	10 jaar	KEMMEL
111	BENANT	Edmond	80 jaar	POPERINGHE
112	MELSENS	Jeanne	77 jaar	ROULERS
113	BILUET	Placide	74 jaar	NOORDSCHOTE
114	D'HOOGE	Godeleine	2 maand 17 j	Geboren NEUVILLE, België
115	GELDHOF	Philomène	75 jaar	POERENPPPELL
116	DEWILDE	Henri	79 jaar	YPRES

117	LANNOYE	Louise	76 jaar	MERCHEM
118	VANTHOLL	Pauline	75 jaar	YPRES
119	VAN OOST	Mathilde	73 jaar	STARELE
121	RYON	Joseph	82 jaar	FURNES
122	DEPREY	Camille (H)	29 jaar	WESTOLETERIN
123	MEUT	Benoît	39 jaar	DIXMUDE
124	VER EECKE	Charles	76 jaar	DIXMUDE

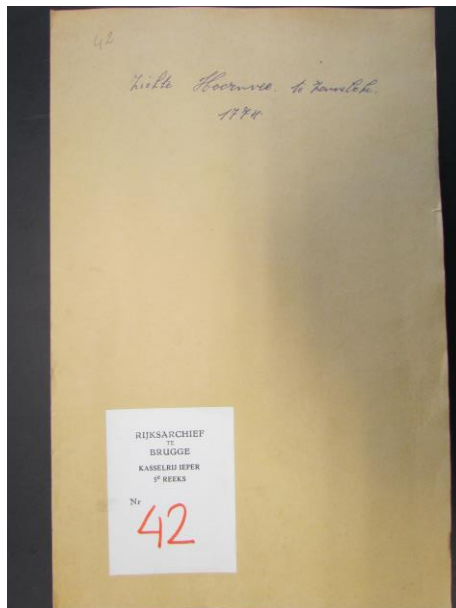
(wordt vervolgd)

Ziekte hoornvee te Zonnebeke in 1774

Herman Vandenbulcke

De laatste jaren worden we in de media regelmatig opgeschrikt door ziektes onder de dieren, denken we maar aan de varkenspest, vogelgriep Doch ziektes onder de dieren is blijkbaar van alle tijden.

Tijdens mijn opzoekingen in het stadsarchief te Ieper naar een verkoping van een hoeve, gelegen te Poelkapelle, viel mijn oog toevallig op een map met als titel: "Ziekte hoornvee te Zonnebeke in 1774". Het artikel is terug te vinden onder Kasselrij Ieper / 5de Reeks / n° 42

Staet ende declaratie van d'onkosten gesupporteert⁶ door de prochie van Zonnebeke ten opzichte van de besmettelicke quaele⁷ onder het hoornvee gedeurende de maenden januarÿ, februarÿ ende maerte 1774 in ponden, schelen deniers *parisis* Brabants courant soo volghet:

Alvooren men geeft te kennen dat er eenen staet is gemaect geweest van d'onkosten door deze prochie van Zonnebeke geleden gedeurende de maenden van octobre, novembre ende decembre 1773, welcken staet is gestelt in handen van d'heer DE CONINCK, schepen der Zaele ende Casserÿe van Ipre = Memorie

Januarÿ 1774

Den 7^{den} januarÿ 1774 door den greffier ende den schepen Joannes DUPETYT, benevens Pieter Jacobus DUPETYT, expert vande prochie gedaen visite⁸ ter hofstede gebruyckt door *vidua* Jacoba VAN HEE ten opzichte van een kalf aldaer gezwollen door het wiedevier, danof gedresseert⁹ proces verbael ende toegezonden aen den heer commissaris DUMULIE

⁶ Gesupporteert: ondersteunen, stutten, schragen

⁷ Quale: epidemische ziekte, plaag

⁸ Visite: bezoek

⁹ Gedresseert: dresseeren: opstellen, opmaken nl. een stuk, een rapport ...

Vaccatie¹⁰ vanden expert 1 - 8 - 0
Expressen¹¹ het behandigen¹² t' geseÿde proces verbael 0 - 8 - 0

Den 8^{en} dito den greffier met den heer commissaris DUMULIE benevens de experte¹³ Pieter Jacobus DUPETYT ende Bertinus PATTYN gedaen er visite¹⁴ van het gemelde gezwollen kalf ter hofstede van *vidua* VAN HEE

Vaccatie vanden expert Pieter Jacobus DUPETYT 1 - 8 - 0

Den 9^{en} dito den greffier met den selven DUPETYT expert van de prochie gedaen op het versouck vanden voornomden heer commissaris DEVINTE vande drÿe gesonde koeÿen van de gemelde weduwe VANHEE ende danof acte gedresseert

Vaccatie vanden expert 1 - 8 - 0

Den 10^{en} dito den greffier benevens de experte Bertinus PATTYN ende Pieter Jacobus DUPETYT gedaen gelÿcke visite¹⁵ der selve drÿe koeÿen, danof acte gedresseert ende aen PATTYN verleent relaes¹⁶ om te exhiberen¹⁷ aen den heer commissaris DUMULIE.

Vaccatie vanden expert Pieter Jacobus DUPETYT 1 - 8 - 0

Den 11^{en}, 12^{en}, 13^{en}, 14^{en} ende 15^{en} dito door den genomden DUPETYT als expert vande prochie, ingevolge d'orders vanden heer commissaris DEMULIE gedaen gelÿcke visiten der geseÿde drÿe gesonde koeÿen van *vidua* VANHEE, dus over sÿne vaccatie der selve vÿf visiten

7 - 0 - 0

Item den 15^{en} januarÿ voorseÿdt op d'aenkomste ende versouck van den expert Bertinus PATTYN gesonden vanden heer commissaris DUMULIE heeft dito DUPETYT nogh gedaen benevens den selven PATTYN eene visite der meergemelde drÿe koeÿen, dus hier over vaccatie van hem DUPETYT 1 - 8 - 0

Den 13^{en} januarÿ 1774 door den greffier gemaect in double den staet van onkosten deser prochie gedeurende de maenden van octobre, novembre ende decembre 1773 relatÿf tot de besmettelicke quaele onder het hoornvee.

Den 15^{en} dito heeft den greffier gestelt in handen vanden heer commissaris DUMULIE gelogert int landtshuÿs der Casselrÿe van Ipre, de respectÿve acten der gedaen visiten van de geseÿde drÿe gesonde koeÿen van *vidua* Jacobus VANHEE ende ten selven daege gestelt in handen vanden heer schepen DE CONINCK den bovengemelden staet van onkosten.

Den 21^{en} dito voor middagh den greffier benevens den schepen Joannes DUPETYT ende den expert Pieter Jacobus DUPETYT gedaen visite vande eenige koeÿ van Gilis VANDEVIJVERE,

¹⁰ Vaccatie: een meestal ambtelijke, vaak gerechtelijke handeling, vb. het uitbrengen van een exploit door een deurwaarder, het aanwezig zijn van een rechter of griffier bij het opmaken van een akte..., tijd die men aan derg. handeling besteedt. Ook de vergoeding verschuldigd voor een dergelijke *vacatie*

¹¹ Expressen: opzettelijk voor de gelegenheid afgezonden bode

¹² Behandigen: iemand iets ter hand stellen

¹³ Experte: deskundige, hier dierenarts

¹⁴ Ervisite: opnieuw onderzoeken, inspecteren

¹⁵ Visitie: onderzoek, inspectie

¹⁶ Relaes: ambtseedig rapport van verrichte handelingen of waargenomen feiten en toestanden

¹⁷ Exhiberen: documenten, officiële stukken ter hand stellen, voorleggen, afgeven, overhandigen ...

de welke s'nachts was gecrevert door het vliegende vier¹⁸, danof gedresseert proces verbael ende toegesonden aen den heer commissaris DUMULIE.

Vaccatie vanden expert Pieter Jacobus DUPETYT 1 - 8 - 0

Expressen het behandigen het selve proces verbael 0 - 8 - 0

Ten selven daege naer middagh andermael den greffier met den expert Pieter Jacobus DUPETYT gegaen ten huÿse van Gillis VANDEVIJVERE ende aldaer gebesoigneert¹⁹ met den heer commissaris DEMULIE ende den expert Bertinus PATTYN alwaer gedresseert is geweest ampelder²⁰ proces verbael by t' welke consteert dat de voornomde koeÿ is gecrevert van het vliegende vier.

Vaccatie vanden expert Pieter Jacobus DUPETYT 1 - 8 - 0

Van het selve proces verbael is door den greffier geformeert geweest copie collationné groot 3 1/2 fulletten ende door hem gestelt in handen vanden heer commissaris DUMULIE.

De voornomde weduwe Jacobus VAN HEE comt goedt over logement van een voetgangher van t' regiment Viersé, door den heer commissaris DEMULIE t' haerder hofstede geplacet den 9^{en} januarÿ 1774 naer middag ende aldaer gebleven tot den 15^{en} dito naermiddag, maekende ses complete daegen ten advenante van vier stuÿvers daegs, comt 2 - 8 - 0

Joannes DUPETYT, ontfangher der prochie van Zonnebeke heeft betaelt over peck²¹ en solfer²² tot het berooken²³ de stallen van *vidua* VANHEE ende van Gillis VANDEVIJVERE de somme van 0 - 9 - 6

Den voornomden Gillis VANDEVIJVERE comt goedt over indemniteÿt²⁴ vanden huÿt ende het roet²⁵ synder geseÿde koeÿ, veertien ponden *parisis*, vermits de selve koeÿ door ordre van den heer commissaris DEMULIE is gedolven met huÿt en hair, ende door de gemelde experte gepresen²⁶ ter somme voorseÿt van 14 - 0 - 0.

Februarÿ en maerte 1774

Men geeft te kennen dat deze prochie gedeurende de maenden van februarÿ ende maerte 1774 geene onkosten ten opzichte van de besmettelicke quaele onder het hoornvee en heeft gesupporteert ter reserve van het onderhoudt van denombrement²⁷ hier naer vervat dus

Memorie

¹⁸ Vliegende vier: muilplaag, een zeer besmettelijke en kwaadaardige vorm van mond-en-klauwzeer.

Ontsteking van het slijmvlies in de mond bij koeien

¹⁹ Gebesoigneert: overeenkomen, afspreken

²⁰ Ampelder: veel omvattend, veel ruimte voor interpretatie

²¹ Peck: kleverige stof

²² Solfer: zwavel

²³ Berooken: iets blootstellen aan rook om te zuiveren

²⁴ Indemniteÿt: het schadeloos stellen, schadeloosstelling, schadevergoeding

²⁵ Roet: het vet van sommige dieren, met name van runderen, schapen en geiten

²⁶ Gepresen: geprijsd, geschat

²⁷ Denombrement: (Fr.): telling, opsomming

Mijnheeren vande Jointe tot Gendt²⁸ worden oodtmoedelick gebeden van in het doen de tauxatien²⁹ deser, te willen considereren³⁰ de devoiren³¹ ende diensten vanden greffier ende den schepen Joannes DUPETYT hier vooren vermeldt.

Wordt alhier gebracht over het onderhoudt van t' denombrement binnen deze prochie gedeurende de voorseyde drye maenden van januarÿ, februarÿ ende maerte 1774, ten advenante³² van 84 ponden parisisis s' jaers gecalculeert op den nombre³³ van ses hondert sesenvÿfigh hoorn beesten bevonden ter daete van het maeken t' selve denombrement, dus comt over de geseÿde drye maenden 21 - 0 - 0

Aldus den voorenstaenden staet ende declaratie gemaectt ingevolge de notitien ende acten danof sÿnde ende alsoo gesloten door d'onderschreven regierders ende greffier der prochie van Zonnebeke in double dezen achtsten april 17^C vierent seventigh

Toorconde

Was onderteeckend: B.J. DEZEURE, Joannes DE SMET, G.D. BOUTENS, greffier substituut 1774

Nieuwe publicaties

- *Archives notariales de Wervicq. Notariële Archieven Wervik (1675-1796), 294 p.*

Analyse van 1.761 akten van Wervikse notarissen, periode vóór 1800, bewaard in het rijksarchief te Brugge.

Uitgave in het Frans. Met index op familienamen. 20 euro.

- *Analyse van de akten uit de studie van Marc Jean Gommers sr., notaris in Komen (1725-1740), 168 p.*

en

- *Analyse van de akten uit de studie van Marc Jean Gommers jr., notaris in Komen (1740 - 1761), 174 p.*

Met index op familienamen en plaatsnamen. 15 euro per deel.

De sterfhuisinventarissen uit het fonds Gommers werden tussen 1975 en 1978 gepubliceerd in Vlaamse Stam. De Stedelijke Oudheidkundige Commissie van Wervik publiceert thans de oudste akten uit dit fonds, respectievelijk 792 en 924 akten. De documenten betreffen onder meer Komen, Waasten, Neerwaasten, Houthem, Wervik, Wijtschate, Zillebeke, Zandvoorde en Mesen.

Auteur: ons lid **Luc Petillion** . De uitgaven zijn te verkrijgen tijdens de openingsuren van het Erfgoedhuis René Defranck, Steenakker te Wervik, elke vierde woensdag van de maand tussen 14 en 17u., of door overschrijving van het verschuldigd bedrag, verhoogd met 3 euro verzendingskosten per deel, op rekening IBAN BE52 0011 0680 0009 / BIC GEBABEBB van StOC te 8940 Wervik met vermelding van de gewenste delen.

Info: st.o.c.wervik@telenet.be.

²⁸ Jointe tot Gendt: bestuur, regering, commissie, comité, regime in Gent

²⁹ Tauxatien: begroting, raming, geschatte waarde

³⁰ Considereren: (een zaak) in overweging nemen, van alle kanten beschouwen, overwegen, overdenken

³¹ Devoiren: plicht

³² Advenante: in overeenstemming met het vorige, in evenredigheid daarmee

³³ Nombre: getal

Word lid

Voordelen lidmaatschap

Wanneer u lid wordt van Familiekunde Vlaanderen ontvangt u niet enkel onze tijdschriften bij u thuis in de bus, maar krijgt u daarenboven nog andere voordelen, zoals gratis bezoeken aan al onze documentatiecentra verspreid over geheel Vlaanderen en Brussel, sterke prijsvermindering bij deelname aan cursussen of voordrachten,... U kan de vereniging financieel steunen, door gewoon lid, steunend lid of beschermend lid te worden.

Bijdrage Familiekunde Vlaanderen 2015

Inclusief abonnement op "Vlaamse Stam":

Betalingsgegevens

Begunstigde: Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem

Rekening: IBAN BE58 4141 1712 2179 - BIC KREDBEBB

Mededeling:

- lid 2015 + uw lidnummer (als u reeds eerder lid was)
- gezinslid 2015 + uw lidnummer (als u reeds eerder bijkomend gezinslid was)
- lid 2015 + nieuw lid (indien u nog nooit lid bent geweest)
- gezinslid 2015 + nieuw lid + lidnummer hoofdpersoon (indien u nog nooit bijkomend gezinslid bent geweest)

De eenvoudigste manier is gewoon het lidgeld te storten op rekening

BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen.

	BELGIE	EUROPA	REST V/D WERELD
	EURO	EURO	EURO
Gewoon lid	35,00	45,00	55,00
2e persoon in gezin	7,00		
Steunend lid	52.00	62.00	72.00
Beschermend lid	82.00	92.00	102.00

Alle rekeningen staan op naam van Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeeckstraat 3, B2170 Antwerpen-Merksem.

Voor meer uitleg betreffende Familiekunde Vlaanderen: www.familiekunde-vlaanderen.be